

Zpráva o zasedání evropských národních komitétů Modrého štítu v Bruselu 4. – 6. 11. 2018

PhDr. Jana Součková, DrSc.

Rok 2018 byl vyhlášen Evropským rokem kulturního dědictví. Rakouský národní komitét využil příležitosti při rakouském předsednictví EU a svolal do Bruselu ve výše uvedeném termínu zástupce evropských národních komitétů k jednání o možnostech, jak prohloubit vzájemnou spolupráci, jak podpořit vznik národních komitétů ve členských zemích Rady Evropy kde ještě nebyly ustaveny a jak posílit podporu kulturního dědictví na území Evropské unie.

Jednání se účastnilo 36 zástupců národních komitétů (početnější zastoupení organizátorů z Belgie a Rakouska, dále zástupci z ČR, Dánska, Estonska, Francie, Gruzie, Irsko, Itálie, Makedonie, Německo, Norsko, Polsko a Velké Británie), přítomni byli prezident Modrého štítu Karl von Habsburg-Lothringen, viceprezident a tajemník Peter Stone a členka výboru Manana Tevzadze, vedoucí sekce smluv týkajících se ochrany kulturního dědictví UNESCO Jan Hladík, generální tajemník Světové asociace pro ochranu movitého a nemovitého kulturního dědictví v době ozbrojeného konfliktu (WATCH) Claudio Cimino, dále 3 zástupci Roerichovy společnosti z Ruské federace a k slavnostnímu aktu uvedenému níže také 4 účastníci z Mali.

Program byl zahájen v neděli 4. 11. exkurzí po bruselských secesních stavbách, některých příkladně zachovaných (původní obchodní dům, dnes Muzeum komiksu; původní soukromá rezidence a ateliér Victora Horty, dnes Hortovo muzeum, obytné budovy v různých čtvrtích Bruselu), jiných omšelých a ostatních (podle provázejícího architekta 75 % původního stavu) developery přestavěných či zbořených, protože je nebylo možné přebudovat na nájemní byty. Večerní přijetí v Hortově muzeu bylo věnováno prezentaci nového emblému zvýšené ochrany UNESCO a vystoupením prezidenta Belgického komitétu Gustaafa Janssense, prezidenta Modrého štítu Karla von Habsburg a zástupců bruselské regionální vlády. Pondělí 5. 11. se soustředilo na jednání národních komitétů v Královské knihovně: rozšíření sítě evropských komitétů Modrého štítu a možnosti posílení a integrace ochrany kulturního dědictví v EU v přípravě nadcházejícího jednání v Evropském parlamentu. Následovaly zprávy o činnosti jednotlivých národních komitétů a poté dílčí příspěvky k působnosti Modrého štítu: První pomoc pro kulturní dědictví a Modrý štít (Françoise Collanges), Řízení v urgentních situacích (Manana Tevzadze), Ochrana kulturního dědictví a mírové sbory OSN: připravovaný seminář a polní cvičení UNIFIL (Johannes Göllner a Friedrich Schipper), Současné trendy v uplatňování Haagské konvence a mezinárodní humanitární právo (Claudio Cimino), Výchova k ochraně kulturního dědictví: program Modrého štítu pro mládež (Silke Vollenhofer-Zimmel), Kulturní dědictví jako studijní a akademický obor (Marie Theres Albert), Kulturní dědictví jako strategická infrastruktura: socio-ekonomický směr výzkumu (Johannes Göllner), Kulturní dědictví a kulturní diplomacie (Fabrizio Lobasso), Činnost národních komitétů Roerichova paktu v Evropě (Leylya Strobl). Jednání zakončil zhodnocením činnosti a připomínkou současných záměrů Modrého štítu (včetně nové domovské stránky) tajemník Peter Stone.

V úterý 6. 11. se zasedání konalo v Evropském parlamentu. Zahájil je projev Karla von Habsburg, poté člena parlamentu Daniela Daltona, následovaly zdravice od Audrey Azoulay, generální ředitelky UNESCO a Mechthild Roessler, ředitelky Centra pro kulturní dědictví. Friedrich Schipper a Christina Ceulemans prezentovali návrh na posílení a integraci ochrany kulturního dědictví v EU. Zpravodaj evropského parlamentu přednesl informaci o připravované normě k této problematice. Upozornil ovšem, že jako britský občan na jaře 2019 parlament opustí a vyjádřil naději, že téma bude dále sledovat druhý zpravodaj, který ovšem nebyl přítomen. Stav legislativních nástrojů z této oblasti podrobně přiblížil Jan Hladík, vedoucí příslušné sekce UNESCO. Jednání se uzavřelo dvěma slavnostními příspěvky: Rakouský podnikatel pan Günther Nebel prezentoval finanční dar pro Letní univerzitu Modrého štítu (sdružení univerzit ve Vídni, Salzburgu a Grazu) a Karl von Habsburg předal ocenění Modrého štítu v podobě ceremoniální zbraně plukovníku Keba Sangare, který svou statečností výrazně přispěl k záchraně památek v konfliktu v Mali.

Celé jednání se neslo ve znamení dobré vůle a snahy po prohloubení působnosti a důkladnějším zakotvení péče o kulturní dědictví v programu Evropské unie. Je zřejmé, že ještě musí následovat další konkrétní kroky, pro něž je třeba získat nejen autority EU ale také zbývající dosud nezúčastněné státy.

Jednání jsem se zúčastnila na vlastní náklady, Český výbor ICOM mne laskavě podpořil přímým zakoupením letenky, za což bych výboru na tomto místě ráda poděkovala.

Praha, 24. 11. 2018

Jana Součková

